

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVROPA İNSAN HÜQUQLARI MƏHKƏMƏSİ

Üçüncü Bölmə

Anna Popova Rusiyaya qarşı

(Ərizə n° 59391/12)

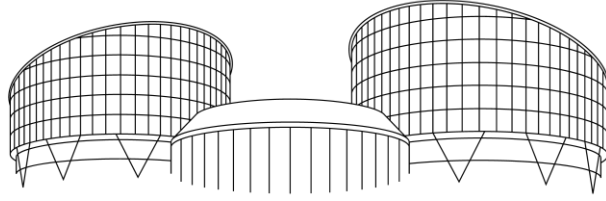
QƏRAR

STRASBURQ

04.10.2016

Bu qətnamə yekun qərardır, lakin ona redaktə xarakterli düzəlişlər edilə bilər.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Anna Popova Rusiyaya qarşı işində,

İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsi (Üçüncü Seksiya) aşağıda qeyd olunan tərkibdə :

Luis López Guerra, *President*,
Helena Jäderblom,
Helen Keller,
Dmitry Dedov,
Branko Lubarda,
Alena Poláčková,
Georgios A. Serghides, *hakimlər*,
and Stephen Phillips, *katib müavini* ibarət Palatada,

19 yanvar 2016-cı il tarixdə qapalı müşavirə keçirərək aşağıdakı qərarı elan edir:

PROSEDUR

1. İş, İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında Avropa Konvensiyasının ("Konvensiya") 34-cü maddəsinə əsasən xanım Anna Stanislavovna Popova tərəfindən, 12 avqust 2012-ci il tarixdə Rusiya Federasiyasına qarşı yönəldilmiş ərizə (№ 59391/12) əsasında başlanmışdır.

2. Ərizəçi Moskvada fəaliyyət göstərən vəkil xanım M.Samorodkina tərəfindən təmsil olunmuşdur. Rusiya Hökumətini ("Hökumət") nümayəndəsi cənab G.Matyuşkin təmsil etmişdir.

3. Ərizəçi Konvensiyanın 1 sayılı Protokolunun 1-ci maddəsinə zidd olaraq mənzilindən məhrum edilməsindən, oradan çıxarılmasından və

bunun Konvensiyanın 8-ci maddəsinin pozuntusuna səbəb olmasından şikayət etmişdir.

FAKTLAR

I. İŞİN HALLARI

4. Ərizəçi 1964-cü ildə anadan olmuşdur və Çelyabinskdə yaşayır.

A. Ərizəçi tərəfindən alınmış mənzil barəsində məlumat

5. 1971-ci ildə çoxmənzilli binanın mülkiyyətçisi olan yerli zavod Çelyabinsk şəhəri, Kommuna küçəsi 125-56-da yerləşən mənzili sosial kirayə müqaviləsi üzrə P-nin istifadəsinə vermişdir. 1992-ci ildə mənzilə dair mülkiyyət hüquqları Çelyabinsk Bələdiyyəsinə keçmişdir. Cənab P. 03 dekabr 2010-cu ilədək, yəni vəfat edənədək mənzildə kirayəçi kimi yaşamışdır.

6. Cənab P-nin vəfatından sonra Çelyabinsk Bələdiyyəsi mənzili sosial mənzilə hüququ olan digər şəxsə satmaq məqsədilə mənzilin boş (vakant) olması ilə bağlı qeydiyyat işlərini başlamışdır. Halbuki, müvafiq sənədlərə əsasən mənzil artıq bələdiyyə mülkiyyətində deyildi və o, cənab L-in mülkiyyətində idi. 16 fevral 2011-ci il tarixdə Federal qeydiyyat şöbəsi bələdiyyə administrasiyasının başçısına müvafiq qeydiyyat sənədlərini göndərmişdir. Administrasiyanın başçısı yerli prokurorluq orqanlarından bu mənzillə bağlı məsələnin araşdırılmasını xahiş etmişdir.

7. Prokurorluq müəyyən etmişdir ki, mənzil bir neçə satışın predmeti olmuşdur. Müvafiq sənədlərə əsasən, 09 noyabr 1992-ci ildə zavod mənzilin X-nin adına keçirilməsi məqsədilə özəlləşdirilmə müqaviləsi imzalamışdır. 25 yanvar 2011-ci ildə X. mənzili L-ə satmış, sonuncu öz növbəsində mənzili 21 aprel 2011-ci il tarixdə Ya-ya satmışdır.

8. Polis müstəntiqi, mənzillə heç bir əlaqəsinin olmadığını bildiren X-nin ifadəsini almışdır. Özəlləşmə müqaviləsində qeyd edilən pasport məlumatlarına əsasən, o, pasportunu 2009 və 2010-cu illərdə iki dəfə itirmiş və P və ya L-i heç vaxt görməmişdir. Polis daha sonra müəyyən etmişdir ki, həmin vaxt hərbi xidmətdə olan cənab L. də pasportunu itirmişdir.

9. 31 mart 2011-ci ildə prokuror administrasiya başçısına məktub göndərərək aşağıdakıları tövsiyə etmişdir:

“Müəyyən edilmişdir ki, mənzillə bağlı müqavilə üzrə tərəflər mənzillə bağlı cinayət törətmişlər. Beləliklə də, bu işlə bağlı materiallar daha geniş araşdırılmanın aparılması məqsədilə [polisə] göndərilmişdir...”.

[Polis] araşdırmanın nəticələri ilə bağlı sizi məlumatlandıracaqdır... .

Bundan başqa, mənzillə bağlı müqavilələrin yenidən bağlanması qarşısını almaq məqsədilə mən, Şəhər Qeydiyyat şöbəsinin rəisindən gələcəkdə mənzillə bağlı hər hansı əməliyyatı dövlət qeydiyyatına almasından imtina etməsini xahiş etmişəm.”

10. Qeyri-müəyyən bir tarixdə polis mənzillə bağlı cinayət araşdırması açmışdır.

11. 22 iyun 2011-ci il tarixdə cənab Ya. mənzili ərizəçiyə satmışdı.

B. Mənzillə bağlı bələdiyyənin iddia tələbləri

12. 30 iyun 2011-ci ildə bələdiyyə tərəfindən çıxış edən prokuror X, L və Ya-ya qarşı mənzilin geri qaytarılması və mənzillə bağlı bütün müqavilələrin ləğv edilməsi barədə iddia qaldırmışdır. Prokuror X-nin mənzildə heç vaxt kirayədə qalmamasını və mənzilin ona bələdiyyə tərəfindən özəlləşdirilərək satılmamasını mübahisələndirmişdir. Prokuror məhkəmədən 09 noyabr 1992-ci il tarixli özəlləşdirmə müqaviləsinin və mənzillə bağlı aparılmış müvafiq hərəkətlərin qanunsuz olduğundan etibarsız hesab edilməsini xahiş etmişdir. Çelyabinsk Mərkəzi Ərazi Məhkəməsinin iclası 01 sentyabr 2011-ci il tarixdə keçirilmişdir.

13. 06 iyul 2011-ci il tarixdə qeydiyyat şöbəsi mənzilin ərizəçi tərəfindən alınması və mülkiyyət hüquqları ilə bağlı şəhadətnamə vermişdir.

14. 16 sentyabr 2011-ci il tarixli ərazi məhkəməsi ərizəçinin vəsatətini təmin etmiş və prokuror tərəfindən qaldırılmış iddia üzrə məhkəmə proseslərində iştirak etməyə icazə vermişdir.

15. 05 oktyabr 2011-ci ildə ərazi məhkəməsi iddianın təmini tədbiri olaraq mənzillə bağlı hər hansı hərəkətlərin həyata keçirilməsinin qadağan

edilməsi barədə qərar qəbul etmiş və qərarın icrasını qeydiyyat şöbəsinə həvalə etmişdir.

C. Ərizəçinin mülkiyyət hüquqlarının ləğv edilməsi və köçürülmə ilə bağlı məhkəmə prosesləri

16. 23 dekabr 2011-ci il tarixdə Çelyabinsk Mərkəzi Ərazi Məhkəməsi prokurorun bələdiyyəyə qarşı iddia tələbini təmin etmişdir. Ərizəçinin mənzilə dair mülkiyyət hüquqları ləğv edilmiş və mənzil bələdiyyəyə verilmişdir. Məhkəmə, həmçinin, ərizəçinin mənzildən çıxarılması barədə qərar qəbul etmişdir. Nəhayət, məhkəmə, ərizəçinin mənzilə ödəmiş olduğu pul məbləğinin cənab Ya. tərəfindən geri qaytarılması barədə də qərar qəbul etmişdir. Məhkəmənin əsaslandırılması aşağıdakı kimi olmuşdur:

“Rusiya Federasiyasının Mülki Məcəlləsinin 302-ci maddəsinə əsasən, mənzil onu satmaq hüququ olmayan şəxs tərəfindən satıldığı və alıcının bundan xəbəri olmadığı və [bu fakt barədə] xəbərdar ola bilmədiyi, sözügedən mülkiyyət mülkiyyətçisi tərəfindən itirildiyi və ya mülkiyyətçi tərəfindən digər şəxsin sahibliyinə verildiyi və ya hər ikisindən oğurlandığı halda, mülkiyyətçi mülkiyyəti alıcıdan geri tələb edə bilər.

Məhkəmə proseslərində müəyyən olunmuşdur ki, mübahisə predmeti olan mənzil bələdiyyənin mülkiyyətindən onun iradəsinə zidd olaraq alınmışdır. Buna görə də, mənzil... [ərizəçidən] geri alınmalı və bələdiyyəyə qaytarılmalıdır.”

17. 05 mart 2012-ci ildə Çelyabinsk Regional Məhkəməsi 23 dekabr 2011-ci il tarixli qərarı qüvvədə saxlayaraq apellyasiya şikayətini təmin etməmişdir. Məhkəmə, həmçinin qeyd etmişdir ki, mənzil beş ay ərzində üç dəfə satıldığından ərizəçi *bona fide* vicdanlı alıcı kimi tanına bilməzdi.

18. 13 dekabr 2013-cü ildə cənab Ya. vəfat etmişdir. 23 dekabr 2011-ci il tarixli qərarın ərizəçiyə aid olan kompensasiya ilə bağlı hissəsi hələ də icra edilməmişdir.

19. Hökumətə əsasən, ərizəçi hələ mənzildən çıxarılmayıb və hələ də mənzilin kirayəçisidir.

D. Ərizəçinin Hökumətə qarşı zərərlə bağlı iddiası

20. Qeyri-müəyyən tarixdə ərizəçi Hökumətə qarşı iddia tələbi ilə müraciət edərək iddia etmişdir ki, milli dövlət orqanlarının hərəkətsizliyi mənzili satmaq hüququ olmayan şəxsdən almaq ilə nəticələnmişdir.

21. 19 dekabr 2013-cü ildə Moskva şəhəri Tverskaya Ərazi Məhkəməsi ərizəçinin iddia tələbini rədd etmişdir.

22. 16 iyun 2014-cü ildə Moskva şəhər məhkəməsi 19 dekabr 2013-cü il tarixli qərarı qüvvədə saxlayaraq apellyasiya şikayətini təmin etməmişdir.

II. MÜVAFIQ MİLLİ HÜQUQ VƏ TƏCRÜBƏ

23. Müvafiq milli qanunvericiliyin müddəaları və təcrübəsinin xülasəsilə bağlı bax Gladysheva Rusiyaya qarşı (no. 7097/10, §§ 35-37, 6 December 2011).

HÜQUQI MƏSƏLƏLƏR

I. KONVENSIYANIN 1 SAYLI PROTOKOLUNUN 1-Cİ MADDƏSİNİN İDDİA EDİLƏN POZUNTUSU

24. Ərizəçi iddia etmişdir ki, Konvensiyanın 1 sayılı Protokolunun 1-ci maddəsinin müddələrinin pozulması ilə mülkiyyətindən məhrum edilmişdir. Bu maddədə aşağıdakılar deyilir:

“Hər bir fiziki və hüquqi şəxs öz mülkiyyətindən maneəsiz istifadə hüququna malikdir. Heç kəs, cəmiyyətin maraqları naminə, qanunla və beynəlxalq hüququn ümumi prinsipləri ilə nəzərdə tutulmuş şərtlər istisna olmaqla, öz mülkiyyətindən məhrum edilə bilməz.

Yuxarıdakı müddəalar dövlətin, ümumi maraqlara müvafiq olaraq, mülkiyyətdən istifadəyə nəzarəti həyata keçirmək üçün, yaxud vergilərin və ya digər rüsum və ya cərimələrin ödənilməsini təmin etmək üçün zəruri hesab etdiyi qanunları yerinə yetirmək hüququnu məhdudlaşdırmır.”

A. Qəbuledilənlik

25. Avropa Məhkəməsi qeyd edir ki, şikayət Konvensiyanın 35-ci maddəsinin 3-cü bəndinin mənası çərçivəsində açıq-aşkar əsassız deyildir. Məhkəmə, həmçinin qeyd edir ki, şikayət hər hansı digər əsaslarla da qəbuledilməz deyildir. Ona görə də, şikayət qəbuledilən elan edilməlidir.

B. İşin mahiyyəti

1. Tərəflərin izahatları

(a) Hökumət

26. Hökumət iddia etmişdir ki, ərizəçinin mülkiyyət hüquqlarına müdaxilə “qanuna müvafiq qaydada” olmuşdur. Onların fikrincə, özəlləşdirmə müqaviləsini saxtalaşdıran şəxsiyyəti müəyyən olmayan şəxslərin dələduzluğu nəticəsində mənzil bələdiyyənin mülkiyyətində qalmışdır. Hökumətin fikrincə, hazırkı iş Gladyshevanın (yuxarıda qeyd edilmişdir) işindən fərqləndirilməlidir. Qeyd edilən işdə dövlət orqanlarının sənədlərin həqiqiliyini yoxlamaq üçün böyük imkanları var idi. Araşdırılan hazırkı işdə, mülkiyyət üzrə fiziki şəxsə mülkiyyət hüquqları verən özəlləşmə müqaviləsi saxta olmuşdur. Bələdiyyə öz əmlakı ilə bağlı hər hansı sərəncam vermək niyyətində deyildi. Üçüncü tərəfin mülkiyyətlə bağlı hüquqlarının mövcud olması bələdiyyəyə sosial mənzil müqaviləsinə əsasən mənzildə kirayə yaşayan kirayəçinin ölümündən sonra məlum olmuşdur.

27. Hökumət, həmçinin qeyd etmişdir ki, ərizəçinin mülkiyyət hüquqlarına müdaxilə digər şəxslərin, yəni mənzilə ehtiyacı olan şəxslərin hüquqlarını qorumaq kimi qanuni məqsəd daşmışdır. Hökumət daha sonra qeyd etmişdir ki, mənzilin bələdiyyə tərəfindən geri qaytarılması ərizəçinin üzərinə həddindən artıq yük qoymamışdır. Ərizəçi mənzilindən köçürülməmiş və mənzili kirayələməyə davam etmişdir. Xüsusilə, ərizəçi digər daşınmaz əmlak almışdır (ərizəçi həmin daşınmaz əmlakı prokuror mənzillə bağlı iddia qaldırdıqdan sonra satmışdır). Nəhayət, Hökumət bildirmişdir ki, ərizəçi sosial mənzilə ehtiyacı olan şəxslər siyahısına salınmışdır. Onun, həmçinin, mənzili ona satan şəxsə qarşı olan iddiası da uğurlu olmuşdur.

(b) Ərizəçilər

28. Ərizəçi iddia etmişdir ki, onun mülkiyyət hüquqlarına olan müdaxilə tətbiq edilən qanunlara uyğun olmamışdır. O, mənzili vicdanlı alıcı

kimi əldə etmiş və qanunla bələdiyyə mənzilə olan hüquqlarını itirmişdir. O, daha sonra bildirmişdir ki, mənzili itirməklə onun Konvensiyanın 1 sayılı Protokolunun 1-ci maddəsi ilə təminat verilən hüquqlarına qeyri-mütənasib müdaxilə baş vermişdir. Milli dövlət orqanları onun üzərinə həddindən artıq böyük yük qoymuş və mənzilin ərizəçidən geri alınması barədə qərarla onun maraqları arasında ədalətli balans saxlaya bilməmişlər. Mənzillə bağlı dələduzluq hərəkətlərinin ardıcılığı dövlət orqanlarının hərəkətsizliyi və onlar tərəfindən səy göstərilməməsinin nəticəsində olmuşdur. Mənzilin satışlarını qeydiyyatı alanda qeydiyyat şöbəsi aidiyyəti olan sənədlərin həqiqiliyini yoxlamamışdır. Bundan başqa, dövlət orqanları saxta özəlləşdirmə barədə mənzil hələ X-nin mülkiyyəti kimi qeydiyyatı alınanda xəbərdar olmuşlar. Buna baxmayaraq, onlar mənzilin geri qaytarılmasını təmin etmək üçün hər hansı bir addım atmamışlar. Bunun nəticəsi olaraq, mənzil üç dəfə satılmışdır. Hər satış federal qeydiyyat şöbəsi tərəfindən qeydiyyatı alınmışdır. Nəhayət, ərizəçi vurğulamışdır ki, mənzilə dair mülkiyyət hüquqlarını itirməsi ilə bağlı hər hansı kompensasiya almamışdır. Onun dövlət orqanlarına qarşı zərərle bağlı iddiasının heç bir nəticəsi olmamışdır. Ya. vəfat etmiş və ona münasibətdə qərar icra olunmayaraq qalmışdır.

2. Məhkəmənin qiymətləndirməsi

(a) Ümumi prinsiplər

29. Mülkiyyətin müdafiəsi ilə bağlı ümumi prinsiplər Məhkəmənin presedent hüququnda müəyyən olunmuşdur (bax *Gladysheva*, yuxarıda qeyd olunmuşdur, §§ 64-68).

(b) Bu prinsiplərin hazırkı işə tətbiqi

30. Məhkəmə qeyd edir ki, mənzilin ərizəçinin sahibliyində olması və mülkiyyət hüquqlarının ləğv edilməsi ərizəçinin Konvensiyanın 1 sayılı Protokolunun 1-ci maddəsində təsbit edilmiş hüquqlarına müdaxiləni təşkil etməsi mübahisəsizdir. Məhkəmə başqa nəticəyə gəlmək üçün əsas görmür.

31. Bundan başqa, Məhkəmə hazırkı işin hallarına əsasən, ərizəçinin mənzilə olan mülkiyyət hüququndan məhrum edilməsinin qanuniliyinin və ya mübahisə edilən tədbirin legitim məqsəd daşdığına yoxlanılmasını zəruri hesab etmir. Mütənasibliklə bağlı məsələ aşağıdakı 33-39-cu bəndlərdə araşdırılacaqdır (müqayisə et *Gladysheva v. Russia*, yuxarıda qeyd edilən, §§ 72-76, və *Stolyarov v. Russia*, no. 15711/13, §§ 45-46, 29 January 2015).

32. Demokratik cəmiyyətin ümumi maraqları və ərizəçinin mülkiyyət hüquqları arasında ədalətli balansın olmasına gəldikdə isə, Məhkəmə bu suala mənfi cavab verir. Məhkəmənin fikrincə, bələdiyyə tərəfindən mənzilin geri alınması nəticəsində ərizəçinin üzərinə həddindən artıq böyük yük qoyulmuşdur.

33. Bununla bağlı Məhkəmə müəyyən etmişdir ki, Hökumət tərəfindən qeyd edildiyi kimi, bələdiyyə mənzilə dair mülkiyyət hüquqlarını şəxsiyyəti bilinməyən şəxslər özəlləşmə müqaviləsini saxtalaşdırdıqdan sonra dələduzluq nəticəsində itirmişdir. Məhkəmə, həmçinin, qəbul etmişdir ki, bələdiyyənin kirayəçinin 2010-cu ildə vəfat etməsindən sonra boşalan mənzilə mülkiyyət hüquqlarının dələduzluqla başqa şəxsə keçməsi barədə məlumatın əldə etmək imkanı olmamışdır. Məhkəmə, halbuki, hesab edir ki, dələduzluq aşkar edildiyində dövlət orqanları yetərincə diqqətli olmamış və ya mənzilin geri qaytarılması üçün vaxtında tədbir görməmişlər.

34. Hökumət tərəfindən verilmiş məlumat əsasən, 16 fevral 2011-ci ildə bələdiyyə mənzilin artıq bələdiyyənin mülkiyyətində olmadığı barədə məlumat almışdır. Aydın ki, dövlət orqanlarının bu məsələni araşdırmaq və işin hallarını müəyyən etmək üçün zamana ehtiyacları var idi. Halbuki, 31 mart 2011-ci ilədək prokuror mənzilin vəziyyətilə bağlı artıq qeydiyyat şöbəsini məlumatlandırmış və mənzilin qeydiyyatı ilə bağlı gələcəkdə hər hansı bir əməliyyatın aparılmamasını xahiş etmişdir. Hökumət, halbuki, mənzilin hansı səbəbdən prokurorun xəbərdarlığından sonra iki dəfə satılması barədə hər hansı bir izahat təqdim etməmişdir. Mənzillə bağlı hər hansı əməliyyatın aparılmasının qadağan edilməsi barədə qərar, ərizəçi mənzili əldə etdiyi 2011-ci ilin oktyabr ayında qəbul edilmişdir.

35. Məhkəmə, daha sonra Hökumətin ərizəçinin qısa müddət ərzində iki dəfə satılan mənzili almasına görə məsuliyyətli olduğu barədə arqumentini rədd etmişdir. Qeydiyyat şöbəsi bu satışları tətbiq edilən qanunlara uyğun hesab etmişdir. Nə milli məhkəmələr, nə də ki, Hökumət ərizəçinin hansı səbəbdən bu satışların qanuniliyi ilə bağlı hər hansı bir şübhəsinin olmaması barədə heç bir izahat təqdim etməmişlər.

36. Nəhayət, Məhkəmə qeyd edir ki, ərizəçi heç bir kompensasiya verilmədən və ya Hökumət tərəfindən digər mənzillə təmin edilmədən mülkiyyət hüquqlarından məhrum edilmişdir. Ya. tərəfindən pulun geri qaytarılması barədə ərizəçi ilə bağlı qərar hələ də icra edilməmişdir. Eləcə də, ərizəçinin dövlət orqanlarına qarşı qeydiyyat şöbəsinin hərəkətsizliyi barədə vermiş olduğu iddia da uğurlu olmamışdır.

37. Məhkəmənin fikrincə ərizəçinin mənzilə olan mülkiyyət hüquqlarından məhrum edilməsi şərtləri ilə ərizəçinin üzərinə fərdi və həddən artıq böyük yük qoyulmuşdur və bu dövlət orqanlarının bir tərəfdən ictimai maraqlar və digər tərəfdən ərizəçinin öz mülkiyyətindən maneəsiz istifadə hüququ arasında ədalətli balansı təmin etmədikləri barədə fikrə gəlməsi üçün yetərlidir.

38. Beləliklə də, hazırkı işdə Konvensiyanın 1 sayılı Protokolunun 1-ci maddəsinin pozuntusu baş vermişdir.

II. KONVENSIYANIN 8-Cİ MADDƏSİNİN İDDİA EDİLƏN POZUNTUSU

39. Ərizəçi iddia etmişdir ki, onun mənzildən çıxarılması mənzilə hörmət hüququnun pozuntusu ilə nəticələnmişdir. O, Konvensiyanın 8-ci maddəsinə istinad etmişdir və maddədə aşağıdakılar deyilir:

“1. Hər kəs öz şəxsi və ailə həyatına, evinə və yazışma sirlinə hörmət hüququna malikdir.

2. Milli təhlükəsizlik, ictimai asayiş və ölkənin iqtisadi rifah maraqları naminə, iğtişaş və ya cinayətin qarşısını almaq üçün, sağlamlığı, yaxud mənəviyyəti qorumaq üçün və ya digər şəxslərin hüquq və azadlıqlarını müdafiə etmək üçün qanunla nəzərdə tutulmuş və demokratik cəmiyyətdə zəruri olan hallar istisna olmaqla, bu hüququn həyata keçirilməsinə dövlət hakimiyyəti orqanları tərəfindən müdaxiləyə yol verilmir.”

40. Hökumət bu arqumentə etiraz etmişdir.

41. Ərizəçi iddiasını müdafiə etmişdir.

42. Məhkəmə qeyd edir ki, bu şikayət yuxarıda araşdırılan şikayətlə bağlı deyildir və bu səbəbdən də, şikayət qəbuledilən elan edilməlidir. Konvensiyanın 1 sayılı Protokolunun 1-ci maddəsi üzrə pozuntunun tapılmasına baxmayaraq (bax yuxarıda 30-39-cu bəndlərə), və ərizəçinin hələ də mənzildə yaşamasını nəzərə alaraq, Məhkəmə hesab edir ki, eyni faktların Konvensiyanın 8-ci maddəsi üzrə araşdırılmasına ehtiyac yoxdur (*mutatis mutandis*, *Akhverdiyev v. Azerbaijan*, no. 76254/11, § 101-05, 29 January 2015).

III. KONVENSIYANIN 41-Cİ MADDƏSİNİN TƏTBİQİ

43. Konvensiyanın 41-ci maddəsində deyilir:

"Məhkəmə Konvensiya və onun Protokollarının pozulduğunu, lakin Yüksək Müqavilə Tərəfinin daxili hüququnun yalnız bu pozuntunun nəticələrinin qismən aradan qaldırılmasına imkan verdiyini müəyyən edərsə, zəruri halda zərərçəkən tərəfə ədalətli təzminat təyin edir".

A. Zıyan

46. Ərizəçi maddi ziyanla bağlı 1,870,000 rubl və mənəvi ziyana görə 48,500 rubl məbləğinin ödənilməsini tələb etmişdir.

47. Hökumət hesab etmişdir ki, ərizəçinin tələbi həddindən artıq şişirdilmiş və əsaslandırılmamışdır.

48. Məhkəmə hazırkı iş üzrə gəlidiyi nəticəyə əsasən hesab edir ki, ərizəçinin hüquqlarının ən uyğun bərpası onun mənzilə dair mülkiyyət hüquqlarının geri qaytarılması və mənzildən çıxarılma qərarının ləğv edilməsi olacaqdır. Beləliklə də, ərizəçi Konvensiyanın 1 sayılı Protokolunun 1-ci maddəsinin pozuntusu baş vermədiyinə mümkün qədər ekvivalent olan bir vəziyyətə geri qaytarılacaqdır(müqaisə et *Gladysheva*, yuxarıda qeyd edilən, § 106).

49. Bundan başqa, Məhkəmənin ərizəçinin mülkiyyət itkisindən çəkdiyi çətinlik və məyusluq hissləri ilə bağlı heç bir şübhəsi yoxdur. Bu əsaslarla Məhkəmə ərizəçiyə mənəvi ziyana görə 5.000 avro məbləğini təyin edir.

B. Məhkəmə xərcləri və digər məsrəflər

50. Ərizəçi, həmçinin Məhkəmədə çəkilmiş xərclər və digər məsrəflər üçün 576.204 rub və 2.000 avro məbləğini tələb etmişdir.

51. Hökumət məhkəmə xərcləri və digər məsrəflər üçün tələb edilən məbləğ nə zəruri, nə də ki, ərizəçi bu xərcləri çəkməsini yetərinə sübut etmişdir. Ərizəçi, xüsusilə, xanım Samorodkinaya ödəmiş olduğu 2.000 avro məbləğini təsdiq edən sənədləri və onun adından şikayəti təqdim edən cənab Puzanovla bağlamış olduğu müqaviləni təqdim etmişdir.

52. Məhkəmə təcrübəsinə əsasən ərizəçiyə yalnız o halda çəkilən xərclərin və məsrəflərin əvəzi ödənilə bilər ki, həmin xərc və məsrəflərin

həqiqətən, zəruri olaraq və əğlabatan kəmiyyətdə çəkilmiş olması göstərilsin. Hazırkı işdə iş materiallarını və yuxarıdakı meyarı nəzərə alaraq, Məhkəmə bu başlıq altında bütün xərclər üçün 2.000 avro məbləğini təyin etməyi əğlabatan hesab edir.

C. Qərarın icrasının gecikdirilməsinə görə faiz

53. Məhkəmə məqsədəuyğun hesab edir ki, icranın gecikdirilməsinə görə faiz Avropa Mərkəzi Bankındakı kredit faizinin yuxarı həddinə əsaslanmalı və onun üzərinə daha üç faiz əlavə olunmalıdır.

BU ƏSASLARA GÖRƏ MƏHKƏMƏ YEKDİLLİKLƏ:

1. Yekdilliklə ərizəni qəbuledilən *elan edir*;
2. *Qərara alır ki*, Konvensiyanın 1 sayılı Protokolunun 1-ci maddəsi pozulmuşdur;
3. *Qərara alır ki*, şikayəti Konvensiyanın 8-ci maddəsi üzrə araşdırmağa ehtiyac yoxdur;
4. *Qərara alır ki*,
  - (a) Cavabdeh Dövlət tərəfindən Konvensiyanın 44-cü maddəsinin 2-ci bəndinə uyğun olaraq qərar qüvvəyə mindiyi gündən etibarən üç ay müddətində ərizəçinin mənzilə olan mülkiyyət hüquqları geri qaytarılmalı və mənzildən çıxarıma barədə qərar ləğv edilməlidir.
  - (b) Cavabdeh Dövlət Konvensiyanın 44-cü maddəsinin 2-ci bəndinə uyğun olaraq qərar qüvvəyə mindiyi gündən etibarən üç ay müddətində ərizəçiyə aşağıdakı məbləğləri ödəməlidir:
    - (i) mənəvi ziyana görə EUR 5.000 (beş min avro);
    - (ii) xərc və məsrəflər üçün, tətbiq ediləcək bütün vergi məbləği əlavə olunmaqla, EUR 2.000 (iki min avro);
  - (c) yuxarıda qeyd olunan üç aylıq müddət bitdikdən sonra qərarın icrasınadək gecikdirilmə müddəti ərzində yuxarıda göstərilən məbləğin

üzərinə Avropa Mərkəzi Bankındakı kredit faizinin yuxarı həddi ilə hesablanmış faiz və onun üzərinə daha üç faiz gəlməlidir;

5. Ərizəçinin əvəzin ədalətli ödənilməsi ilə bağlı iddiasının qalan hissəsini *rədd edir*.

Stephen Phillips
Katib müavini

Luis Lopez Guerra
Sədr